KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZER

A ZALA MEGYEI KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÁS MUNKATERVE

2018

Deák Ferenc
Megyei és Városi Könyvtár
Zalaegerszeg

dfmvk
DEÁK FERENC MEGYEI
ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

KSZR ZALA MEGYE

DEÁK FERENC MEGYEI
ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

KSZR ZALA MEGYE

MUNKATERV

A DEÁK FERENC MEGYEI ÉS VÁROSI KÖNYVTÁR

KÖNYVTÁRELLÁTÁSI SZOLGÁLTATÓ RENDSZERBEN VÉGZETT MUNKÁJÁHOZ

2018.

AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE: ZALAEGERSZEG

AZ INTÉZMÉNY VEZETŐJÉNEK NEVE: KISS GÁBOR

Készítették:

Sebestyénné Horváth Margit
igazgatóhelyettes
Dóráné Mészáros Anikó
csoportvezető

2018. március

Tartalom[1]

1. Helyzetkép 3
1.1. Zala megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban 3
1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve 6
2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások 9
2.1. Állománymenedzsment 10
2.1.1. Gyűjteményfejlesztés 10
2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása 11
2.2. Dokumentumszolgáltatás 13
2.3. Információs szolgáltatás 14
2.4. Közösségi szolgáltatások 16
2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossággal élők számára 18
2.6. Szakmai képzés, továbbképzés 18
2.7. Eszközbeszerzés 19
2.8. A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás 21
3. Szolgáltató könyvtár 22
4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása 23
5. A kommunikáció dokumentálása 24

[1] A tartalomjegyzék a dokumentum szöveges részének véglegesítése után frissítendő!

Helyzetkép

1.1. Zala megye településeinek könyvtárellátási helyzete számokban

Az intézmény állami feladatként teljesíti Zala megye területére vonatkozó szolgáltatásait.

A jellemzően kistelepüléses Zalában összesen 258 település található, köztük 10 város és 248 község. A megye 10 városa közül a legtöbb kisváros, 5 város 5000 fő alatti lakosságszámú; valamennyi zalai község 5000 lakos alatti kistelepülés. A megyében nincs ellátatlan település.

A Zala megyei könyvtári hálózat

A könyvtár típusa	Város	Község
Nyilvános könyvtár	9	4
Könyvtári információs és közösségi hely	1	244
Összesen	**10**	**248**

Nyilvános városi könyvtárat működtetnek Hévíz, Keszthely, Lenti, Letenye, Nagykanizsa, Zalakaros, Zalaszentgrót, Zalalövő városok. A megyeszékhelyen, Zalaegerszegen működik a Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár. Mivel 2015 végén megszűnt a Zalaegerszegi Városrészek Művelődési Központja és Könyvtára, és beleolvadt a megyei könyvtárba, az intézmény ma 3 intézményegységgel és 5 fiókkönyvtárral működik.

A községek közül 4 település (Balatongyörök, Gyenesdiás, Gelse és Vonyarcvashegy) működtet önállóan könyvtárat, melyek a Nyilvános Könyvtárak Jegyzékén is szerepelnek. Közülük Gelse község már jelezte, hogy csatlakozni kíván a könyvtárellátási szolgáltató rendszerhez, így 2019-től **246 település** fogja igénybe venni a KSZR szolgáltatást. (2013-14-ben 236, 2015-ben 241, 2016-17-ben 245 települést láttunk el.)
Az önálló intézményi működést választó nyilvános könyvtárak számára a megyei könyvtár szolgáltatásai: szaktanácsadó tevékenység, módszertani gondozás, statisztikai adatszolgáltatás, helyismereti és közhasznú információszolgáltatás, rendezvények, szakmai továbbképzések szervezése, kiadványok készítése (e feladatokat másutt részletezzük). Különböző szakmódszertani kérdésekben, állományalakítási, feldolgozási problémák megoldásában, állományellenőrzésekben, kivonásokban segítjük a megye könyvtárainak munkáját. Segítjük a megyében a szakértői és a szakfelügyeleti vizsgálatok lebonyolítását. A városi könyvtárakkal közösen figyelemmel kísérjük a vizsgálatok intézkedési tervében megfogalmazott feladatok megvalósulását.

A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer az 1997. évi CXL. törvény 64. § alapján szabályozott széles szakmai kisugárzó tevékenység: folyamatos együttműködést, rendszeres szolgáltatás-szervezést, helyszíni látogatásokat, tanácsadást, értékelést, valamint gyakorlati segítségnyújtást jelent. A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár küldetése, hogy az esélyegyenlőségen alapuló nyilvános könyvtári szolgáltatásaival biztosítsa a rendszer tagjai számára a szabad, korlátozás nélküli hozzáférést a dokumentumokhoz és az információhoz, igazodva a Szolgáltató Rendszer tagjainak igényeihez. E küldetésünket minőségi szolgáltatásokkal, dokumentum állományunkkal, technikai felszereltségünkkel, szakmailag jól felkészült szakemberekkel valósítjuk meg. Könyvtárunk a kulturális alapellátás egyik meghatározó, komplex szolgáltatásokat nyújtó intézménye. Szolgáltatásainkkal lehetőséget biztosítunk a településeken a kulturális közösségfejlesztéshez.

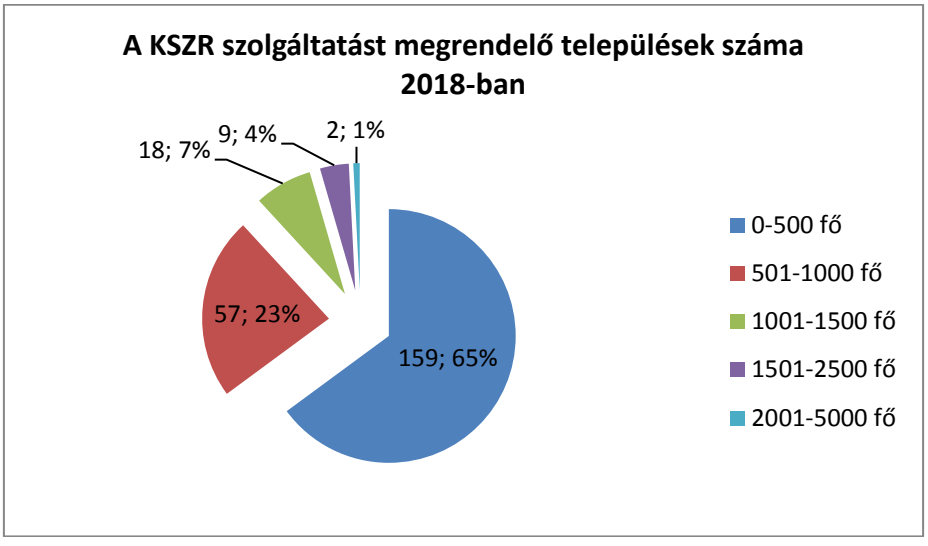
Alapszolgáltatásaink: a könyvtári dokumentumok beszerzése, feldolgozása, kijuttatása a településekre; a szolgáltatóhelyeken lévő állomány gondozásának segítése; a könyvtári nyomtatvány és egyéb könyvtári felszerelések biztosítása; a helyismereti és közhasznú információk szolgáltatása; a könyvtári alkalmazottak és a használók képzése; szakmai tanácsadás; kulturális és közösségi programok szervezése; bútor és technikai eszközök beszerzése.

Mindezt úgy valósítjuk meg, hogy a szolgáltatás biztosításába a megyei könyvtár bevonja a városi könyvtárakat is. A 2013-ban megkötött, határozatlan időre szóló megállapodás alapján Keszthely, Lenti, Letenye és Nagykanizsa városi könyvtárai folyamatosan ellátják a közvetlen szolgáltatói feladatokat az alábbi táblázat szerint.

Kistelepülési ellátás együttműködve a városi könyvtárakkal

Ellátó könyvtár	Ellátott települések száma
Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár	83
Városi Könyvtár Lenti	50
Halis István Városi Könyvtár (Nagykanizsa)	45
Fejér György Városi Könyvtár (Keszthely)	41
Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár (Letenye)	26

Zala megyében a szolgáltatást megrendelő 245 település közül a legtöbb 1000 fő lakosságszám alatti település, köztük 500 fő alatti a települések 65 %-a (159 település); 501-1000 fő közötti lakosságszámú a települések 23%-a (57 település). A KSZR szolgáltatást igénylő 1001 fő feletti települések száma mindössze 12%-ot tesz ki (29 település), ebből 1001-1500 fő közötti népességű 18 település (7%), 1501-2500 fő közötti népességű 9 település (4%), 2501-5000 fő közötti lakosságszámú 2 település (1%).

Az alábbi táblázat résztelesen tartalmazza a KSZR szolgáltatást igénylő települések számának változását 2013-18 között, valamint a 2018-ban szolgáltatást igénylő települések lakosságszámát.

Könyvtárak			Könyvtárak száma (db) 2013	Könyvtárak száma (db) 2014	Könyvtárak száma (db) 2015	Könyvtárak száma (db) 2016	Könyvtárak száma (db) 2017	Könyvtárak száma (db) 2018	Lakosságszám összesen 2017
Könyvtárellátási szolgáltató helyek	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 0 - 500 lakosú településen		154	154	160	157	158	159	34580
		ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 501 - 1000 lakosú településen		55	55	52	56	56	57	40665
		ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1001 - 1500 lakosú településen		19	19	21	20	19	18	20980
		ebből könyvtárbusszal ellátott település	0	0	0	0	0	0	0
	megyei könyvtár KSZR szolgáltató helyeinek száma összesen 1501 - 5000 lakosú településen		8	8	8	12	12	11	21539
Összesen			**236**	**236**	**241**	**245**	**245**	**245**	**117762**
Nemzetiségi könyvtárat fenntartó nemzetiségi önkormányzattal kötött megállapodás alapján			0	1	1	1	1	1	847
A települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyek száma			25	25	26	24	23	23	28911
	ebből megkötött megállapodások száma		0	0	0	0	0	0	0

Az ellátott szolgáltatóhelyek száma 2016 óta nem változott, 245 KSZR szolgáltatóhely működik Zala megyében, viszont az ellátott települések lakosságának száma folyamatosan csökken, 2017 végén 117.762 fő.

A nemzetiségi könyvtárat fenntartó tótszentmártoni horvát nemzetiségi önkormányzattal 2014-ben kötöttük meg a megállapodást, hiszen az épületet, ahol a helyi községi könyvtár található, a nemzetiségi önkormányzat működteti. 2018-ban felülvizsgáljuk a dél-zalai kistelepülések nemzetiségi állományát és a dokumentumok lelőhely nyilvántartásáról, a nemzetiségi ellátásról külön megállapodást szeretnénk kötni.

Továbbra is megvalósítás előtt áll a települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó 23 szolgáltató hely esetében a 3 oldalú (helyi önkormányzat, tankerületi központok, DFMVK) közötti megállapodások megkötését. Az önkormányzatoknak kiküldtünk iratmintát, de sajnos a megállapodások – főleg a tankerületi központok közömbössége miatt - nem jöttek létre. 2018-ban újra kezdeményezzük a megállapodások létrejöttét.

A kistelepülési ellátás átalakításának jelentősége, hogy egyrészt szervezettebbé válik a szolgáltatás, rendelkezésre állnak a szolgáltatást biztosító könyvtárakban a megfelelő szakemberek és állami kiegészítő támogatás is segíti, hogy az ott élők hozzájussanak a korszerű, széles körű és minőségi könyvtári szolgáltatásokhoz. Így a rendszer tagjai igényeik szerint hozzáférhetnek a

dokumentumokhoz és információkhoz, és közösségi színterekként, információs központokként működnek. Lehetőség nyílik a szolgáltató helyek fejlesztésére, a technikai felszereltség javítására, közművelődési programok szervezésére, képzésre, továbbképzésre.

1.2. A központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási terve

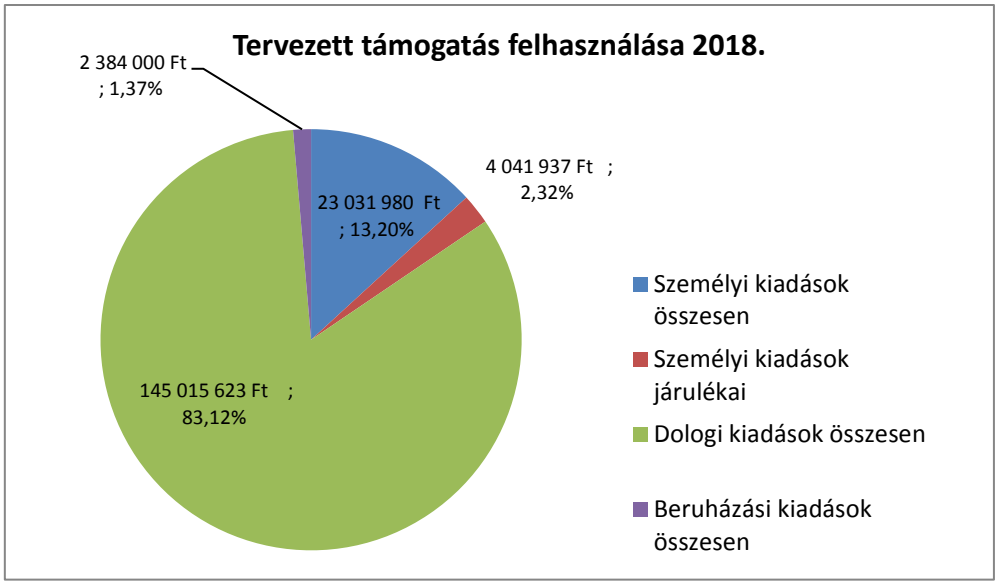
A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a 245 településsel kötött megállapodás alapján 174.473.540 Ft támogatásban részesült:

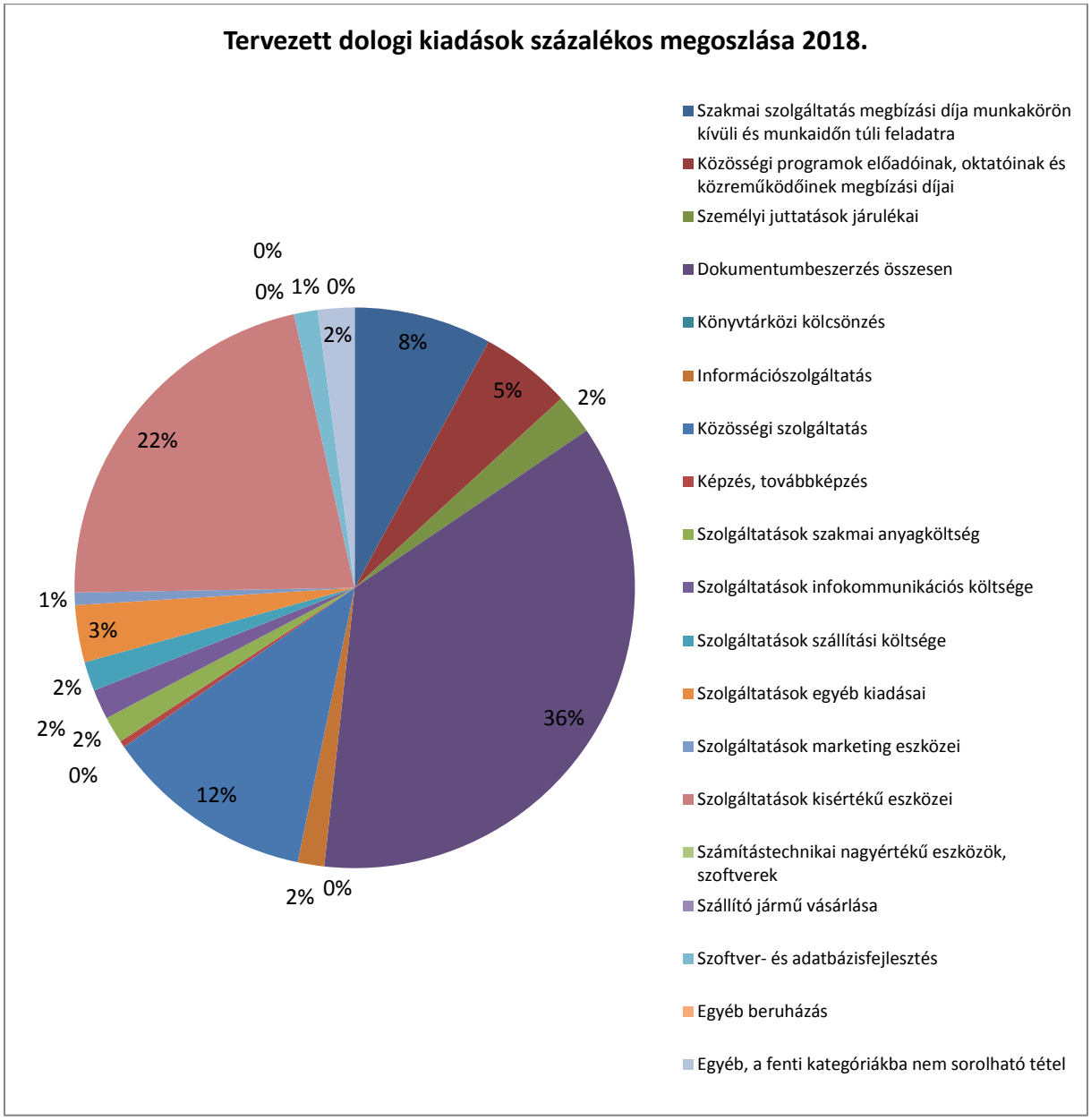
Megnevezés	Települések száma	Lakosság	Fajlagos összeg	Támogatás
500 fő alatt	159	34580	668 300 Ft	106 259 700 Ft
501-1000 fő	57	40665	668 300 Ft	38 093 100 Ft
1001-1500 fő	18	20980	1 060 760 Ft	19 093 680 Ft
1501-5000 fő	11	21537	1 002 460 Ft	11 027 060Ft
Összesen	**245**	**117762**		**174 473 540 Ft**

A KSZR szolgáltatáshoz biztosított központi támogatást az intézmény kizárólag a szolgáltatások teljesítéséhez kapcsolódó kiadásokra fordítja. A szolgáltatás bevételeit és kiadásait külön alszámlán kezeljük. Év elején elkészítettük a költségvetési előirányzatot a támogatás felhasználásáról.
Az alábbi táblázatban részletezzük a költségvetési támogatás felhasználási tervét és a hozzá kapcsolódó diagramokat:

Zala megye Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer 2018. évi költségvetési támogatásának felhasználási terve			
	kiadások	**összesen**	%
Személyi jellegű kiadások összesen		**23 031 980 Ft**	13,20%
Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra	13 850 980 Ft		
Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai	9 181 000 Ft		
Személyi juttatások járulékai összesen	0 Ft	**4 041 937 Ft**	2,32%
Személyi juttatások járulékai	4 041 937 Ft		
Dologi kiadások összesen	0 Ft	**147 399 623 Ft**	84,48%
Dokumentumszolgáltatás	0 Ft	**63 196 000 Ft**	36,22%
Dokumentumbeszerzés összesen	0 Ft	**63 196 000 Ft**	36,22%
Könyv	47 800 000 Ft		
Folyóirat, napilap	13 220 000 Ft		
Nem hagyományos dokumentumok	2 176 000 Ft		
Könyvtárközi kölcsönzés - egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése (postaköltség, csomagolás stb.)	0 Ft		
Információszolgáltatás	0 Ft	**2 670 000 Ft**	1,53%
Adattárak, adatbázisok szolgáltatás díja (pl. EBSCO), honlapfejlesztés, retrospektív feldolgozás, konverzió, oktatásban, képzésben résztvevők információellátásának segítése Helyismereti információk biztosítása, digitalizálás	2 670 000 Ft		
Közösségi szolgáltatás	0 Ft	**21 153 149 Ft**	12,12%
Digitális írástudás fejlesztés, információs műveltség elsajátításának, használóképzés, tanulási folyamatok támogatása, ODR-MOKKA működéséről tájékoztatás	800 000 Ft		

Olvasásfejlesztő, ismeretterjesztő, a könyvtár szolgáltatásait népszerűsítő programok, kulturális, közösségi rendezvények, egyéb programok, kiállítások szervezése	20 353 149 Ft		
Könyvtárosképzés, továbbképzés	0 Ft	**655 000 Ft**	0,38%
Könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése, szakmai napok költségei (tanfolyamok költsége, utazás, csoportos étkezés)	655 000 Ft		
Szolgáltatások szakmai anyagköltsége	0 Ft	**2 683 077 Ft**	1,54%
Szakmai nyomtatványok, vonalkód, könyvtámasz, címkék, filmolux, olvasójegy stb.	2 083 077 Ft		
Kültéri és beltéri táblák, feliratok, képkeretek, betű- és szakjelzet készlet stb.	600 000 Ft		
Szolgáltatások infokommunikációs költsége	0 Ft	**3 015 000 Ft**	1,73%
Nem adatátviteli célú távközlési díjak	700 000 Ft		
Adatátviteli célú távközlési díjak	1 165 000 Ft		
Szoftverüzemeltetés, licenc díj, portálszolgáltatás díja	1 150 000 Ft		
Szolgáltatások szállítási költsége	0 Ft	**2 940 134 Ft**	1,69%
Gépkocsi/könyvtárbusz üzemeltetés kiadásai (hajtó- és kenőanyag, biztosítás, szerviz)	2 000 000 Ft		
Egyéb szállítási költség, csoportos utazás költsége	940 134 Ft		
Postaköltség (egyéb postai küldemény)	0 Ft		
Szolgáltatások egyéb kiadásai	0 Ft	**5 750 000 Ft**	3,30%
Pénzügyi szolgáltatás, bankköltség, közbeszerzés költsége Egyéb általános költségek Irodaszerek, egyéb nyomtatvány	3 630 000 Ft		
Továbbszámlázott (közvetített) szolgáltatások kiadásai államháztartáson belülre - szolgáltatás vásárlása városi könyvtártól	2 120 000 Ft		
Szolgáltatások marketing eszközei	0 Ft	**1 250 000 Ft**	0,72%
Szolgáltatást népszerűsítő, tájékoztató kiadványok, programmeghívók, hirdetés, reklámköltségek	1 250 000 Ft		
Szolgáltatások kisértékű tárgyi eszközei	0 Ft	**38 012 763 Ft**	21,79%
Fejlesztő játékok, eszközök kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak, számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök	38 012 763 Ft		
Szolgáltatások beruházási, fejlesztési költsége	0 Ft	**2 384 000 Ft**	1,37%
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek	0 Ft		
Szállító jármű vásárlása	0 Ft		
Szoftver- és adatbázisfejlesztés	2 384 000 Ft		
Egyéb	0 Ft		
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel	0 Ft	**3 690 500 Ft**	2,12%
Bérleti díj	3 690 500 Ft		
…..	0 Ft		
…..	0 Ft		
Támogatás összesen	0 Ft	**174 473 540 Ft**	

Tervezett támogatás felhasználása 2018.
2 384 000 Ft ; 1,37%
4 041 937 Ft ; 2,32%
23 031 980 Ft ; 13,20%
145 015 623 Ft ; 83,12%
Személyi kiadások összesen
Személyi kiadások járulékai
Dologi kiadások összesen
Beruházási kiadások összesen

Tervezett dologi kiadások százalékos megoszlása 2018.
0%
0%
1%
0%
2%
8%
5%
2%
22%
1%
3%
2%
2%
2%
0%
12%
36%
2%
0%
Szakmai szolgáltatás megbízási díja munkakörön kívüli és munkaidőn túli feladatra
Közösségi programok előadóinak, oktatóinak és közreműködőinek megbízási díjai
Személyi juttatások járulékai
Dokumentumbeszerzés összesen
Könyvtárközi kölcsönzés
Információszolgáltatás
Közösségi szolgáltatás
Képzés, továbbképzés
Szolgáltatások szakmai anyagköltség
Szolgáltatások infokommunikációs költsége
Szolgáltatások szállítási költsége
Szolgáltatások egyéb kiadásai
Szolgáltatások marketing eszközei
Szolgáltatások kisértékű eszközei
Számítástechnikai nagyértékű eszközök, szoftverek
Szállító jármű vásárlása
Szoftver- és adatbázisfejlesztés
Egyéb beruházás
Egyéb, a fenti kategóriákba nem sorolható tétel

2018-ban a rendelkezésre álló **174.473.540 Ft** KSZR költségvetési összeg **15%-át** (27 074 eFt) **személyi költségekre és járulékaira,** a többit dologi kiadásokra kívánjuk fordítani.
A dologi kiadások **42%-át** (63 196 eFt-ot) **dokumentumbeszerzés**re, **25%-át** (38 012 eFt) **kis értékű eszközök beszerzésére**, **15%-át** (22 707 eFt) **közösségi programok dologi kiadásaira** tervezzük elkölteni. Mivel a közösségi programok egy része személyi jellegű költségekből valósul meg, összességében közösségi programokra a keretösszeg **25%-át** fordítjuk. A többi költség tervezett keretösszege csak néhány százalék, ahogy a fenti ábrán és a táblázatban is látható.
A könyvek, az IKT eszközök beszerzésére és a bútorzatfejlesztésre is közbeszerzési lejárást kell indítani 2018-ban. Az IKT eszköz és a bútorzat közbeszerzésre az intézmény EFOP-4.1.8 pályázata, illetve az egybeszámítási kötelezettség miatt kerül sor. Így ezeket az eszközöket csak a 2. félévben tudjuk beszerezni. A könyvek beszerzése várhatóan március végén indulhat el.

2. A megyei könyvtár által nyújtott szolgáltatások

A kistelepülések számára nyújtott szolgáltatásokat a településekkel kötött megállapodásban rögzítettük. A szolgáltatások köre megegyezik a 39/2013 (V.31.) EMMI rendelet 4.§-ban rögzített szolgáltatásokkal.

A megyei és városi könyvtár 2018-ban *245 település* számára végzi az alábbi könyvtárellátó feladatokat:

- Az egységes költséghatékony dokumentum- és információs szolgáltatás megszervezése; a könyvtári állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása, ennek keretében a beszerzett újdonságok nyilvántartásba vétele, elektronikus katalógusban való közzététele az interneten, állományellenőrzés elvégzése, szükség szerint kivonás az állományból;
- A könyvtári szolgáltatások korszerű és széles körű választékának és minőségének biztosítása;
- A digitális írástudás, az információs műveltség elsajátítása, az egész életen át tartó tanulás folyamatának segítése, könyvtárhasználat ismertetése;
- Tájékoztatás az Országos Dokumentum-ellátási Rendszerről, az országos lelőhely-nyilvántartás működéséről;
- Könyvtárközi kölcsönzés keretében az egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése, közvetítése;
- Az oktatásban, képzésben részt vevők információellátásának segítése, tájékoztatás a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségéről;
- A szolgáltatóhelyre vonatkozó adatok és információk közzététele a megyei könyvtár portálján, illetve a település honlapján;
- A településre és a megyére vonatkozó helyismereti információk biztosítása, digitalizálása;
- Tájékoztatás a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról;
- Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása, a fogyatékossággal élők számára;
- A lakosság érdeklődésének megfelelő kulturális, közösségi, közművelődési rendezvények és egyéb programok, kiállítások szervezése;
- Az olvasáskultúra fejlesztését támogató programok szervezése, az olvasás, a tanulás, a közösségi élet támogatása, a civil önszerveződések segítése;
- A szolgáltató hely bevonása az országos és térségi szakmai programokba;
- A könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése;

- Tájékoztatás a pályázati lehetőségekről;
- Szakmai tanácsadás;
- Statisztikai adatszolgáltatás;
- Könyvtári szolgáltatásokhoz szükséges informatikai eszközök, kis értékű tárgyi eszközök, szakmai és egyéb anyagok, nyomtatványok beszerzése;
- Az egységes, költséghatékony dokumentum- és információs szolgáltatás megszervezése;
- Teljes körű, szakszerű és pontos, számítógépes nyilvántartás, statisztikai adatgyűjtés és az adatok elemzése;
- A könyvtári szolgáltatások korszerű és széles körű választékának és minőségének biztosítása;
- A használói elégedettség rendszeres mérése;
- A szolgáltatások színvonalas, rendszeres népszerűsítése, a lakosság sokoldalú tájékoztatása.

2.1. Állománymenedzsment

2.1.1. Gyűjteményfejlesztés

A szolgáltatást végző megyei és városi könyvtárak célja, hogy a települési szolgáltató helyeken korszerű és széleskörű választékot biztosítsanak a helyi olvasóközönség számára. A nagyobb érdeklődésre számító irodalmat vásárolják meg a szolgáltatóhelyek számára, amelyek letétként kerülnek ki a településekre. Az egyedi igények kielégítésére a könyvtárközi kölcsönzés a gyakorlat.

Az **állami támogatás 35%-át** (a dologi költségek 42%-át) **kívánjuk 2018-ban új dokumentum beszerzésére fordítani** (63 196 000 Ft-ot). Ebből 47 800 000 Ft –ot könyvre, 13 220 000 Ft-ot időszaki kiadványra, 2 176 000 Ft-ot nem hagyományos dokumentumra, illetve hangoskönyvre. A beszerzésre kerülő dokumentumok számának tervezésénél az átlagár alapján állapítottuk meg a tervezett darabszámot (lásd az alábbi táblázatban).

Dokumentumtípus	Összesen (db)	Tervezett értéke (Ft)
Könyvbeszerzés	27000	47 800 000 Ft
Hangoskönyv	50	176 000 Ft
Folyóirat, heti-, napilap	2800	13 220 000 Ft
Nem hagyományos dokumentum (DVD)	1 000	2 000 000 Ft
Összesen	30850	**63 196 000 Ft**

Összességében 1 290 eFt-tal terveztünk magasabb összeget könyvek beszerzésre, mint amennyit a múlt évben. Időszaki kiadványokra szintén egy kicsit magasabb összeget terveztünk, az esetleges árnövekedést figyelembe véve. A nem hagyományos dokumentum iránti igény kicsit visszaesett, így tovább csökkentettük a keretösszegét.

Mivel a megyében a megyei könyvtár mellett a városi könyvtárak is részt vesznek a feladatellátásban, a gyűjteményszervezés nagy szervezőmunkát igényel. A megyei könyvtár áll megrendelői kapcsolatban a dokumentumok (könyvek, folyóiratok, és egyéb dokumentumok) szállítóival. A folyóiratok kivételével a rendeléseket a közvetlen szolgáltatást végző könyvtár indítja. A könyvek beszerzésére, az összeg nagysága miatt a megyei könyvtár közbeszerzési eljárást indított; arra törekszünk, hogy minél nagyobb árengedménnyel vásárolhassunk.
A beszerzett dokumentumok a szolgáltatást végző könyvtárhoz érkeznek, a számla kiegyenlítője a megyei könyvtár, az előzetesen meghatározott keret mértékéig.
A beszerzett dokumentumok visszakereshetők a megyei könyvtár honlapján, ahol elérhető a szolgáltató városi könyvtárak online katalógusa: http://dfmk.dfmvk.hu/katalogus
A folyóiratokat 1 évre rendeljük meg. A szállítási cím a település könyvtára, így gyorsan hozzájutnak az olvasók a lapokhoz.

2.1.2. Állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása

A beszerzett dokumentumok állományba vétele, feldolgozása a TextLib integrált rendszerben történik. A megyei könyvtár mellett a szolgáltatásban résztvevő városi könyvtárak is ezt a rendszert használják. Így a dokumentumok egyedi leltári nyilvántartása, illetve a településekre való kiszállítások rögzítése a szolgáltatást végző könyvtár integrált rendszerében történik, elkülönítve a saját, nyilvános könyvtári ellátást biztosító állományától. A megyei könyvtár honlapján együtt elérhető valamennyi szolgáltatásba bekapcsolódó városi könyvtár online katalógusa, így válik egy helyen elérhetővé és visszakereshetővé a megyei KSZR teljes állománya: http://katalogus.dfmk.hu/kszr/
A csoportos nyilvántartást megosztott Google Drive táblázatban tartjuk nyilván, amelyhez hozzáfér a megyei könyvtár mellett a települést közvetlenül ellátó városi könyvtár is.

Az új beszerzésű dokumentumok feldolgozását és szerelését követően a szolgáltatást végző könyvtár átadja az ellátott szolgáltatóhelynek, és erről elektronikus nyilvántartást vezet a Textlib integrált rendszerben.
Az egységesség érdekében KSZR tulajdonbélyegzőt és színcsíkot használunk. A leltározás az integrált rendszerben a központi könyvtári állománytól elkülönítve történik.

Az új beszerzéseket a szolgáltató könyvtár évente 5-6 alkalommal kiszállítja a szolgáltató helyre, igény szerint rendszeresen cseréli azokat, gondoskodik a letétek lelőhelyének frissítéséről, adminisztrációjáról. Ezen kívül a szolgáltató könyvtár gondozza a kistelepülések helyben lévő állományát is.

Az új dokumentumok kiszállítása mellett a szolgáltató könyvtárak gondozzák a települések helyi állományát. Így folyamatosan javul a kistelepülési állományok feltártsága.

2018-ban is folytatjuk a kistelepüléseken az alábbi feladatokat (ehhez éves ütemtervet készítünk).

- A teljes állomány elektronikus nyilvántartásának elkészítése
- Az elavult, megrongálódott dokumentumok selejtezése
- A teljes állomány vonalkódozása
- A teljes állomány raktári jelzetezése
- Rendszeres állományellenőrzés
- A raktári rend kialakítása, megőrzése
- A korábbi papír alapú leltári nyilvántartások kezelése

Az alábbi táblázat bemutatja, hogy 2018-ban a 245 település állományának elektronikus feltártsága, a selejtezések, a vonalkódolás, a raktári jelzetezés milyen arányban megoldott, illetve mennyit növekedik 2018-ban.

2018-ben már csak a szolgáltatásban résztvevő városi könyvtárak által ellátott településeken (16 településen) tervezünk **retrospektív konverziót**. Összesen 32.263 db könyv elektronikus feldolgozását szeretnénk elvégezni. A feladatot a szolgáltató könyvtárak munkatársai végzik munkaidőn túl végzett tevékenységként. Az előző évhez képest további 8,6%-ot javul az elektronikusan feltárt dokumentumok aránya.
Terveink szerint a települési állományok **retrospektív feltárásának** köszönhetően év végére a kistelepülési állományok **100 %-a** elérhetővé válik az elektronikus katalógusban. Elvégezzük a szükséges leválogatást, selejtezést, végül kialakítjuk az állomány szoros raktári rendjét. Valamennyi elektronikusan felvitt dokumentumot raktári jelzettel látjuk el és vonalkódozzuk.

Település	Lakónépessége	A települések száma	A településen helyben lévő dokumentumok száma (csereletét nélkül) 2018. január 1-én	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok (%-ban) **2018. január 1-én**	Elektronikus nyilvántartásba vett dokumentumok számának növekedése (%-ban) **2018-ban**	A szolgáltató hely dokumentumállománya elektronikus katalógusban: teljes mértékben feltárt (100 %) részben feltárt (becslés %-ban) nem érhető el (0 %) **2018 december 31-én terv**	Selejtezendő dokumentumok százalékos aránya (becslés %-ban)	Selejtezendő dokumentumok tervezett százalékos aránya 2018-ban (becslés %-ban)	Raktári jelzettel ellátott dokumentumok aránya	Raktári jelzetek arányának növekedése 2018-ban (%) **terv**	Vonalkóddal felszerelt dokumentumok aránya	Vonalkódolás arányának tervezett növekedése 2018-ban (%) terv
Összesen	117762	245	775 478	**91,6%**	8,4%	**100%**	5,1%	3,1%	96,1%	3,9%	90,9%	9,1%
1-500 lakosú településen	34580	159	295 385	**92,2%**	7,8%	**100%**	3,6%	2,2%	97,0%	3%	91,0%	9%
501 - 1000 lakosú településen	40665	57	281 099	**91,3%**	8,7%	**100%**	4,4%	2,3%	96,0%	4%	90,5%	9,5%
1001 - 1500 lakosú településen	20980	18	121 930	**88,8%**	11,2%	**100%**	4,2%	3,1%	96,4%	3,4%	91,6%	8,4%
1501 - 5000 lakosú településen	21537	11	77 064	**88,6%**	11,4%	**100%**	4,4%	2,8%	96,1%	3,9%	91,4%	8,6%

A kistelepülési állomány tervezett elektronikus rögzítése 2018-ban

Szolgáltató	A települések száma	db
DFMVK	13	635
FGYVK Keszthely	4	50
FMHK Letenye	4	20765
HIVK Nagykanizsa	11	10605
VK Lenti	2	1015

Összesen	**34**	**33070**

2018-ban kiemelt feladatnak tekintjük a könyvtári állományok ellenőrzését, a szükséges selejtezések elvégzését.
Állományellenőrzést 54 településen tervezünk, összesen 184 014 db dokumentum tételes ellenőrzésére kerül sor. A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár 21, a keszthelyi Fejér György Városi Könyvtár 7, a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár 6, a letenyei városi könyvtár 6, Lenti Városi Könyvtár 14 településen tervez revíziót.
Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár: Bak, Hottó, Lickóvadamos, Nagypáli, Nemessándorháza, Ormándlak, Pakod, Pókaszepetk, Pusztaederics, Sárhida, Söjtör, Tófej, Vaspör, Zalaboldogfa, Zalacséb, Zalahásháhgy, Zalaigrice, Zalaistvánd, Zalaszentlőrinc, Zalatárnok, Zalavég.
Fejér György Városi Könyvtár: Bókaháza, Dióskál, Kisgörbő, Óhíd, Sümegcsehi, Vállus, Vindornyaszőlős.
Halis István Városi Könyvtár: Felsőrajk, Kerecseny, Nagyrécse, Pat, Újudvar, Zalakomár.
Fáklya Művelődési Ház és Könyvtár: Csörnyeföld, Kistolmács, Maróc, Muraszemenye, Oltárc, Szentmargitfalva.
Városi Könyvtár Lenti: Csertalakos, Gosztola, Kálócfa, Kerkateskánd, Kozmadombja, Lendvajakabfa, Magyarföld, Márokföld, Pórszombat, Pördefölde, Pusztaapáti, Ramocsa, Szilvágy, Zalabaksa.

Ezen kívül a könyvtáros személyének változása esetén kerül sor tételes állományellenőrzésre. Az állományellenőrzések elektronikus formában zajlanak a vonalkódok alapján, és együtt járnak a szükséges állománykivonások elvégzésével.

2.2. Dokumentumszolgáltatás

A kistelepülési ellátásban a dokumentumszolgáltatás az alábbiak szerint történik:

- a szolgáltatóhely gyűjteményében őrzött dokumentumok hozzáférhetővé tétele, online elérhetőségének biztosítása,
- más könyvtárak gyűjteményében őrzött információhordozók hozzáférésének biztosítása.

A szolgáltatóhelyek gyűjteményébe tartozó dokumentumok könyvek, időszaki kiadványok (magazinok, folyóiratok), hangzó dokumentumok (CD), képi dokumentumok (DVD), és elektronikus dokumentumok (CD ROM, DVD ROM).
A dokumentumok állományadatai alapján községi, mozgókönyvtári és KSZR állományok találhatók a településen. Kettős funkciójú (iskolai és községi) könyvtárakban iskolai állományok is találhatóak.
A szolgáltató könyvtárban nyilvántartásba vett dokumentumok az online katalógusban visszakereshetők: http://kszr.dfmvk.hu/kszr/katalogus

A KSZR forrásból tervezett 2018. évi beszerzés alapján átlagosan 114 db új dokumentum kerülhet a kistelepülésekre. Ezen kívül a csereletétekkel növeljük még a kiszállított dokumentumok számát. Így az EMMI ajánlás szerint az **1000 lakos alatti településekre minimum 150; 1001 lakos feletti településekre minimum 200 db dokumentumot tervezünk kiszállítani** - a 245 településre minimum 38 350 db dokumentumot juttatunk ki. A kiszállításokat folyamatosan nyilvántartjuk. A települések szolgáltató helyein az igények figyelembevételével korosztályonként legalább 2-3 féle magazin, folyóirat hozzáférését biztosítjuk - 200 féle lapot 2200 példányban tervezünk előfizetni.

Segítjük a kistelepülési könyvtári és információs helyek helyismereti tevékenységét, a dokumentumok gyűjtését, tárolását, elérhetővé tételét. Többek között biztosítani kell, hogy a település helyi kiadványai, helyi információs anyagai elérhetők legyenek a helyi könyvtárban.

A szolgáltatást végző könyvtár igény szerint biztosítja az Országos Dokumentumellátási Rendszer (ODR) szolgáltatásait, könyvtárközi kölcsönzés útján teljesíti a használók dokumentum kéréseit, ha a helyben lévő gyűjteményben nem található meg a kért könyvtári dokumentum.
Az elmúlt évben a könyvtárközi kérések száma némileg csökkent, a kérdőíves vizsgálat is azt igazolta, hogy kevésbé ismerik a kistelepülési könyvtárak olvasói ezt a szolgáltatást. Így nagy hangsúlyt fektetünk e szolgáltatás népszerűsítésére. Ezért többek között figyelemfelhívó szórólapokkal is felhívjuk a figyelmet e szolgáltatásra.
2018-ban az előző évek tapasztalatait figyelembe véve közel 3500 könyvtárközi küldést tervezünk.

A kistelepüléseknek könyvtárköziben küldendő dokumentumok száma:	**3440**
eredetiben	3415
elektronikusan	5
fénymásolatban	20

2.3. Információs szolgáltatás

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár feladata, hogy hozzáférhetővé tegye a teljes állományát, biztosítsa az információhoz és a tudáshoz való szabad hozzáférést.
Folyamatosan fejlesztjük az intézményi honlapot, amelynek része a Zala Megyei Könyvtári Portál (http://kszr.dfmvk.hu/), ahol többek között a KSZR-rel kapcsolatos információk is elérhetők.
Itt információkat biztosítunk a kistelepülések számára nyújtott könyvtári szolgáltatásokról, felhívjuk a figyelmet az új és az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokra, továbbá a fogyatékossággal élőket és a nemzetiséghez tartozókat érintő információkra. Közzétesszük a megye települési könyvtáraira vonatkozó adatokat és információkat. Felhívjuk a figyelmet az aktuális hírekre, eseményekre, a kistelepüléseken szervezett kulturális és közösségi programokra, továbbképzésekre.
Letölthető dokumentumokkal is segítjük a kollégák munkáját. A megyei könyvtár valamennyi megyei feladatával kapcsolatos információt egy helyen tesszük elérhetővé.
Az oldalt munkatársaink folyamatosan szerkesztik. A KSZR szolgáltató feladatait ellátó városi könyvtárak is hozzáférést kaptak a szerkesztéshez, így az ellátásukba tartozó kistelepüléseken szervezett kulturális és közösségi programokról közvetlenül tudnak információkat közzétenni. Mindemellett a kistelepülési ellátásba bekapcsolódó városi könyvtárak saját weblapjukon is szolgáltatnak információkat szolgáltatásaikról.

A megyei könyvtár honlapján az elérhető adatbázisok mellett online katalógusunk 24 órában áll az érdeklődők rendelkezésére. Könyvtárunk széles körű helyismereti, ügyintézési és egyéb információt szolgáltat, támogatja a tudományos kutatást, vagy az egyéni tanulást, tájékoztat a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról, továbbá felhívja a figyelmet a települések szolgáltató helyeinek fejlesztését segítő pályázati lehetőségekre.

Adatbázisok:

A DFMVK adatbázisai között többek között elérhető a Nevezetes Zalaiak, a 2017-ben digitalizált Zala megyei folyóiratok, a Zala Megyei folyóirat lelőhely adatbázis, bibliográfiai adatbázisok (Nádas

Péter, Keresztury Dezső, Zalaegerszeg, Zalai Hírlap), a Zala megye települései képekben és a Keszthelyi Életrajzi Lexikon: http://dfmk.dfmvk.hu/elektronikus-konyvtar/adatbazisok

Teljes szöveggel elérhető kiadványainak:

Digitalizált könyveink: http://dfmk.dfmvk.hu/kiadvanyaink/konyvek

- A Deák Ferenc Megyei Könyvtár és a megyei könyvtári ellátás története. 1950-2010. Szerk. Kiss Gábor, Sebestyénné Horváth Margit. Zalaegerszeg, 2012.
- "Használd a jók benned vetett bizalmát" Deák Ferenc tisztelete Zala megyében. Szerk Kiss Gábor. Zalaegerszeg, 2004.
- Tarkaforgó (módszertani kiadványsorozat) 22 db = http://gyermekkonyvtar.dfmk.hu/felnotteknek/tarkaforgo

Folyóiratok: = http://kszr.dfmvk.hu/idoszaki-kiadvanyok

- Zalai könyvtári levelező. Szerk. Kiss Gábor, Sebestyénné Horváth Margit. Évente 2 szám.
- KSZR Hírlevél
- Olvasó Lurkó
- Zala megyei újságok (8 lap)

Egyéb kiadvány: Zala megye településeinek könyvtári ellátása (TEKE) Szerk. Sebestyénné Horváth Margit (13 db)= http://kszr.dfmvk.hu/kszr/statisztika

Könyvkalandor címmel gyermekek számára ajánlunk elolvasásra könyveket, amelyekhez kérdéseket is összeállítunk, és arról is tájékoztatást adunk, hogy az adott kötet kikölcsönözhető-e a könyvtárból. A Könyvkalandor (http://dfmk.caweb.hu/) felület alkalmas mind az egyéni tanulás segítésére, de online vetélkedők lebonyolítására is.

Segítjük az elektronikus könyvtárak és az elektronikus formában hozzáférhető dokumentumok használatát. Helyben használható adatbázisaink a NAVA, ARCANUM-adatbázisok.

A könyvtári dokumentumokról való információszolgáltatás terén elsődleges szempontnak tekintjük a lelőhely nyilvántartást. Az interneten elérhető webes katalógusban (http://kszr.dfmvk.hu/kszr/katalogus) a szolgáltató helyek teljes könyvtári állományát visszakereshetővé tesszük, biztosítva az országos könyvtári rendszerről szóló információkat.

Könyvtárunk széles körű helyismereti, ügyintézési és egyéb információt szolgáltat, támogatja a tudományos kutatást, vagy az egyéni tanulást, tájékoztat a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról, továbbá felhívja a figyelmet a települések szolgáltató helyeinek fejlesztését segítő pályázati lehetőségekre. Növeljük a honlapunkon hozzáférhető információk tartalmát, célunk a helytörténeti és nemzetiségi ellátáshoz tartozó tartalmak bővítése.

A kistelepülési ellátásba bekapcsolódó városi könyvtárak szintén rendelkeznek saját honlappal, amely elsősorban a térségük lakosságának információs ellátását szolgálja.

Nagy jelentősége van egyes településeken a számítógépes infrastruktúra fejlesztésének, hiszen korszerűbbé és gyorsabbá teszi az ott élők számára az információkeresést. Ezért fontos, hogy a szolgáltató helyek munkatársai elsajátítsák a katalógus és adatbázis használatot, az információkeresést. Felkészültek legyenek a tájékoztatás alapjairól, hogy segíteni tudják a helyiek

internetes információkeresését. 2018-ban is folytatjuk a kistelepülési könyvtárak informatikai eszközfejlesztését és a helyi munkatársak képzését, felkészültségének javítását.

Folytatnunk kell azt a törekvésünket is, hogy a kistelepülések honlapján is tegyék elérhetővé a helyi könyvtárra vonatkozó információkat, valamint intézményünk szolgáltatásait.
Fontosnak tartjuk azt is, hogy az ellátott települések lakossága körében népszerűsítsük a szolgáltatásokat, ismerjék meg és használják ki azt a lehetőséget, hogy hozzáférhetnek helyben, utazgatás nélkül a minőségi könyvtári szolgáltatásokhoz.
2018-ban tovább folytatjuk a szolgáltatóhelyek épületeinek homlokzatára kikerülő információs táblák készítését, amelyet a KSZR ajánlás szerint valósítunk meg: feltüntetve a szolgáltatóhely nyitvatartását és a szolgáltató könyvtár elérhetőségét is. A szolgáltatóhelyek használói számára információs szórólapot állítunk össze.

2.4. Közösségi szolgáltatások

Fő feladatunk az *olvasáskultúra fejlesztését* támogató programok biztosítása, de segítjük a *tanulás*t, a *digitális írástudás fejlesztését* is. A szolgáltatás keretében a kistelepülések lakosságának érdeklődése alapján kulturális, közösségi, közművelődési programokat, képzéseket, kiállításokat szervezünk. Segítjük a települési könyvtárhasználókat a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításában, az egész életen át tartó tanulás folyamatában. Az előző évek hagyományait követve gyakorlati jellegű kezdő és haladó **20 órás számítógép és internet használati tanfolyamokat** tartunk a települések igényei szerint elsősorban az idősebb korosztály számára. A megyei könyvtárhoz 11 településről érkezett megkeresés, a további igényeket folyamatosan igyekszünk kielégíteni; a lenti városi könyvtár 5 tanfolyamot tervez. A településen szervezett programokon lehetőséget biztosítunk a kortárs írók megismerésére, az olvasás népszerűsítésére, és a helyi művészeti csoportok bemutatkozására is.

Év elején **programajánló**t készítünk, amelyet eljuttatunk a településekre és a honlapunkon is elérhetővé tesszük. A kistelepülések elsősorban ebből választanak rendezvényt, de lehetőséget biztosítunk egyedi igények megvalósítására is. A programok megtervezésekor figyelembe vesszük a különböző életkorú és érdeklődésű felhasználókat.

A településen szervezett programok mellett ***megyei pályázatokat hirdetünk gyerekek és felnőttek számára.*** 2018 a *Családok Éve*, ebben a szellemben három megyei felhívást teszünk közzé különböző korosztályok számára.

A ***Bálint Ágnes évforduló kapcsán családi vetélkedőt szervezünk*** az írónő művei alapján igazi vagy a verseny kedvéért verbuválódott családok számára.
A mi könyvtárunk címmel videófilm, montázs készítésére szólítjuk fel a tini korosztályt, amelyben bemutatják könyvtáruk legfontosabb pillanatait egy év során.
Az idősebbeknek ***Fel a netre, öregem!*** címmel ***online vetélkedőt*** hirdetünk, a résztvevőknek minden hónapban változatos feladatlapokkal, kvízkérdésekkel kell megbirkózniuk a digitális világban.
További új szolgáltatásunk a *mesetablet*. Az óvódásokat és a kisiskolásokat vonjuk be a mesék világába különböző ***interaktív játékokkal***, feladatokkal egy számukra vonzó eszközzel, a tablettel.

A szolgáltatóhelyek egyik fő feladata a helyi közösség szervezésének, együttlétének támogatása, közösségi szolgáltatások biztosítása. Így szorgalmazzuk a közösségi életet erősítő programok megvalósítását. Ennek egyik megvalósulási formája a ***KönyvtárMozi.*** 2017-ben egy pályázatnak köszönhetően sikerült felfuttatni a programok számát. 2018-ban a legtöbb helyen tovább folytatják a vetítést, 1 új csatlakozónk is van, Bagod község szolgáltatóhelye. Könyvtárunk szervezésében a településeken összesen 70 programot tervezünk megvalósítani. Segítjük a filmek kiválasztását,

előadókat hívunk a vetítések utáni beszélgetéshez, tervezzük a technikai feltételek biztosításának megvalósítását, javítását. Ezen kívül a települések önállóan is szerveznek mozis programokat.

Elősegítjük, hogy a kistelepülések csatlakozzanak a megyei (vagy országos) olvasásnépszerűsítő programokhoz. Így részt vesznek az ***Internet Fiesta, az Ünnepi Könyvhét, a Gyermekkönyvhetek, a Közösségek Hete, a Népmese Napja, az Országos Könyvtári Napok*** rendezvénysorozatban is.

A KSZR szolgáltatás keretében **2018-ban 1227 program szervezését tervezzük 49 550 fő részvételével.** Ezen kívül a kistelepülések önállóan is terveznek programokat.

Év elején meghatároztuk a keretösszegeket, a rendezvénykölségek elszámolásának módját, az alátámasztó dokumentumokat, amelyhez iratmintát adtunk közre a szervezőknek.
A programokat a közvetlen ellátást végző könyvtár szervezi (a megyei könyvtár és 4 városi könyvtár), ezért fontos, hogy a rendezvényekről pontos nyilvántartást készítsünk. Ezt a megosztott Google Drive táblázat vezetésével biztosítjuk.
Ez utóbbit indokolja az is, hogy a könyvtár gazdálkodását kulturális GESZ végzi, így a pénzügyi nyilvántartással kapcsolatos iratok csak náluk találhatók meg.

A program típusa, mely a KSZR szolgáltató könyvtár szervezésében tervezünk megvalósítani 2017-ben	KSZR állami támogatásból és saját forrásból		Európai Uniós és hazai támogatásból	
	lebonyolított programok száma	résztvevők száma összesen (fő)	lebonyolított programok száma	résztvevők száma összesen (fő)
Vetélkedők, versenyek	29	1000		
Könyvtárbemutató	26	800		
Tanítási óra iskolai csoportoknak	6	200		
Könyvtári óra iskolai csoportoknak	43	1100		
Játékos tevékenység, kézműves foglalkozás	318	7000		
Tanfolyam, tréning	5	100		
Előadás, konferencia	91	3000		
Kiállítás	50	1000		
Könyvbemutató	70	2600		
Műsoros, szórakoztató rendezvény	400	20000		
Hangverseny	1	100		
Filmvetítés	87	1100		
Használóképzés	78	100		
Digitális kompetenciafejlesztés	0	0		
Egyéb	23	11450		
Összesen	**1227**	**49550**		

A programok, melyek egyéb szervezésben, egyéb forrásból valósulnak meg a szolgáltató helyen (helyi pályázat, helyi önkormányzat, egyéb)		
Rendezvények száma	1000	
-Ebből a használóképzést szolgáló rendezvény	78	
Mind összesen	**2227**	

A rendezvényeket a honlapunkon (http://kszr.dfmvk.hu/esemenyek) az Eseménynaptárban is rögzítjük, és fotódokumentációt készítünk, mérjük a látogatottságukat is.
A KSZR szolgáltatásnak Facebook oldala is van, ahol szintén népszerűsítjük a kistelepülések programjait (https://www.facebook.com/ZalaMegyeiKSzR?ref=hl).

2.5. Speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékossággal élők számára

Könyvtárunk kiemelten foglalkozik a *hátrányos helyzetű olvasók*kal, így a *nagycsaládosok*kal, a *munkanélküliek*kel, a gyermekekkel, a nőkkel, az *időskorúak*kal, a *romák*kal (kisebbség-nemzetiség) és a fogyatékkal élőkkel.
A kistelepülési könyvtárak a megyei könyvtárhoz hasonlóan helyben több lehetőséget alkalmaznak. A társadalom perifériájára szorultaknak, a szegénységben élőknek helyet biztosítanak a tanuláshoz, a művelődéshez, a számítógép használatához, mert ők azok, akiknek otthon nincs módjuk erre. Törekszünk arra, hogy a kistelepülések lakossága - köztük a fogyatékossággal élő emberek - számára adott legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, így hozzájussanak a számukra szükséges információkhoz.
A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a megyeszékhely központjában található, könnyen megközelíthető, de mozgáskorlátozottak nehezen jutnak be az épületbe. Ugyanakkor az épületen belül már több beruházás történt (önműködő ajtó, akadálymentes mosdó, vezetősávok kialakítása). Az intézmény József Attila Városi Tagkönyvtárában ugyanakkor biztosított a mozgáskorlátozottak épületbe jutása, s épületen belüli mozgása.
A gyengén látókat közlekedési sáv, piktogramok segítik az épületen belüli mozgásban. Rendelkezésre áll Braille billentyűzet, felolvasó program.
Az ellátott települések közül 111 helyen (45%) megoldott az akadálymentesítés, amely az épület felújításoknak köszönhetően valósul meg.

A kistelepülésen élő, speciális ellátást igénylő rétegek könyvtárhasználói használói igényeit az alábbi módon segítjük:

- Az intézményi honlapnak van akadálymentesített verziója a gyengén látók számára.
- A dokumentum beszerzés során törekszünk hangoskönyvek és öregbetűs könyvek beszerzésére is. Ezek a dokumentumok az online katalógusban visszakereshetőek.
- Az idősek és a fogyatékossággal élők kölcsönzési igényét a településeken több helyen házhozszállítással oldják meg.

Továbbra is törekszünk arra, hogy a kistelepülések lakossága - köztük a fogyatékossággal élő emberek - számára adott legyen az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén, így hozzájussanak a számukra szükséges információkhoz.

2.6. Szakmai képzés, továbbképzés

A KSZR szolgáltatás keretében a helyi személyzet képzésére, illetve továbbképzésére az alábbi lehetőségeket kínáljuk a megyénkben:

- rendszeres továbbképzések szakmai műhelynapok keretében,
- konzultáció a személyes látogatások alkalmával
- tanfolyamok indítása
- írásos tájékoztatók készítése

Az év folyamán két alkalommal, tavasszal és ősszel tervezünk megyei KSZR szakmai műhelynapokat szervezni. Azt szeretnénk, ha minél több vidéki kolléga részt vehessen ezeken, ezért azt tervezzük, hogy a szakmai napokat több helyszínen valósítjuk meg, a szolgáltatásba bekapcsolódó városi könyvtárakban, illetve néhány kistelepülésen is sor kerül egy-egy KSZR műhelytalálkozóra.

A szolgáltató könyvtár munkatársainak a helyszíni látogatások lehetőséget nyújtottak a szakmai munka segítésére, személyes konzultációkra: megtanítják a könyvtárosokat az adminisztrációs feladatok pontos elvégzésére, a könyvtári raktári rend kialakítására és megtartására, az alapvető olvasószolgálati munkafolyamatok elvégzésére.

Alapfokú könyvtáros képzést indítunk az év folyamán 4 helyszínen (Zalaegerszeg, Keszthely, Nagykanizsa, Lenti), mivel nagyon sok a képzetlen kolléga a szolgáltatóhelyeken. Sajnos nagy a fluktuáció, gyakran változik a könyvtáros személye. A megbízási díjas, néhány órában dolgozó kollégák számára 20 órás képzést szervezünk, amelyeket a megyei hatókörű városi könyvtárban, illetve a szolgáltató városi könyvtárakban bonyolítunk le.

Az olvasószolgálati munka és különösen az elektronikus kölcsönzés elindítása a településeken szükségessé teszi, hogy az integrált rendszer használatát valamennyi községi könyvtáros megtanulja. E témában is szervezünk **Textlib tanfolyamok**at és **személyes konzultációk**at. Ennek részeként megismerhették a gépi nyilvántartást, keresést, a kölcsönzés lépéseit, a vonalkódolvasó használatát és az új dokumentumok honosítását.

Tervezzük egy alapfokú könyvtáros ismereteket tartalmazó kiadvány összeállítását, amely a falvakban dolgozó munkatársak számára összefoglalja a munkájához szükséges legalapvetőbb tudnivalókat.

Továbbra is megjelentetjük nyomtatott és elektronikus formában a **Zalai könyvtári levelező** c. megyei szakmai időszaki kiadványt. A lapban olvashatók tanulmányok, bemutatunk jó gyakorlatokat, megmutatjuk a könyvtárakban folyó műhelymunkát, tudósítunk fontos eseményekről. Megjelentetjük továbbá a **KSZR hírlevelet**, amelyet kiküldünk e-mailben, de honlapunkon is elérhetők.

Mivel a szolgáltató helyeken a helyi könyvtárosok 84%-ának végzettsége felel meg a 39/2013 EMMI rendelet 5.§ (1) g) pontja előírásoknak, 39 főnek nincsen meg az érettségije, szorgalmazzuk, hogy e könyvtárosok szerezzék meg az előírt végzettséget.

2.7. Eszközbeszerzés

A szolgáltatások minőségi fejlesztésében nagy szerepe van a folyamatos eszközfejlesztésnek. Meghatározó fontosságú a könyvtárak belsőépítészeti megjelenése, amelynek legfontosabb elemei az egységes könyvtári bútorzat, színben is összehangolt kiegészítőkkel. Ezen kívül a könyvtári szolgáltató helyeknek rendelkezniük kell az elektronikusan, illetve interneten elérhető információk használatához, a könyvtár működtetéséhez, a nyilvántartások vezetéséhez szükséges informatikai eszközökkel.

Az eszközfejlesztés tervezésekor figyelembe vesszük a KSZR ajánlást, valamint a 2013-ban készített 5 éves fejlesztési tervet, amely a települési igények felmérése alapján készült. Év elején minden települési önkormányzattal egyeztetjük, hogy az adott évben milyen fejlesztésre kerül sor.

A tervezéskor prioritásként jelöljük meg a bútorzat megújítását, valamint az IKT eszközök közül a számítógép, nyomtató vagy multifunkciós eszköz beszerzését, amelyek a szolgáltatás alapeszközei. Fontos továbbá a könyvtári programokon használható projektor, vetítővászon, hangosító eszközök, CD/DVD lejátszók, televízió, fényképezőgép beszerzése is. A kistelepülésre beszerezni kívánt eszközök kis értékűek.
Folytatjuk a TextLib munkaállomás programok és vonalkódolvasók beszerzését, ahol sor kerül a települési állomány elektronikus feldolgozására illetve az elektronikus kölcsönzés bevezetésére.
A kis értékű eszközbeszerzés mellett fejlesztő játékokat, társasjátékokat is beszerzünk a települések számára.

A kistelepülések számára az eszközbeszerzést a második félévre tervezzük a közbeszerzési eljárás miatt. 70 település számára tervezzük bútorok vásárlását, ebből a teljes bútorzat cseréjét valósítjuk meg 9 településen KSZR forrásból. Ezen kívül NKA támogatásból Pat település könyvtára újul meg.

Asztali számítógépet 21 település számára tervezünk vásárolni, hordozható számítógépet 20 település számára. Továbbá 21 db projektort, vetítővászonnal, 22 nyomtatót, 22 fényképezőgépet szeretnénk vásárolni.

A beszerzett eszközöket eszközleltárban tartjuk nyilván a megyei könyvtárban, vonalkóddal látjuk el, és átvételi elismervénnyel adjuk át a kistelepüléseknek.

A könyvtárhelyiségek többsége kis alapterületű. A KSZR ajánlásban meghatározott optimális alapterületet, a 80-100 m2-t a kistelepülési szolgáltatóhelyek 15%-a éri csak el. A helyiségek bútorzata jó, vagy elfogadható állapotú. Elsősorban kiegészítő bútorok beszerzésére van elsősorban szükség. Törekszünk arra, hogy ezek a bútorok harmonizáljanak a meglévő berendezéshez.
Az év első felében felmérjük, hogy mely településeken újították fel a könyvtárépületet, illetve a helyiséget, és hol lenne szükség új könyvtárberendezésre. Ezen kívül pályázati lehetőséget biztosíthat a Nemzeti Kulturális Alap eszközfejlesztési pályázata.

Az alábbi táblázat számszerűsítve tartalmazza a 2018. évre tervezett eszközbeszerzést.

Beszerzett eszköz megnevezése	A szolgáltató helyeken már meglévő eszközök száma összesen	2018-ban beszerzendő eszközök darab-száma az állami támogatás felhasználásával	2018-ban beszerzendő eszközök darabszáma egyéb forrásból
Szolgáltatások kisértékű tárgyi eszközei			
Fejlesztő játékok, eszközök		55	
Kiegészítő célbútorok, berendezési tárgyak		406	
Számítástechnikai eszközök, elektronikai eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	74	9	
asztali számítógép+monitor használók számára	459	12	
hordozható számítógép (könyvtáros)	83	19	
hordozható számítógép (használók számára)	19	1	
vonalkódolvasó	66		
projektor	80	21	
nyomtató	163	11	
szkenner	18		
multifunkciós eszköz (nyomtató, szkenner)	130	11	
digitális fényképező/kamera	170	22	
vetítővászon	80	21	
CD/DVD lejátszó	58	1	
televízió	98	5	
hangosítás	89	18	
Egyéb	542	102	
Szolgáltatások beruházása, fejlesztése			
Számítástechnikai és elektronikai nagy értékű eszközök részletezve:			
asztali számítógép+monitor munkaállomás (könyvtáros)	43		
asztali számítógép+monitor használók számára	100		
hordozható számítógép (könyvtáros)	14		
hordozható számítógép (használók számára)	4		
szerver	2	1	
projektor	1		
nyomtató/multifunkciós eszköz	5		
számítástechnikai szoftver	1		
fénymásológép	2		
szállító jármű vásárlása	2		
szoftver- és adatbázisfejlesztés	2		

2.8. A megyei könyvtár által a kistelepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatások

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár folyamatosan ellátja a kulturális törvényben is előírt megyei feladatait.

2018-ban vállalt további feladatok:

- Biztosítjuk a szolgáltató helyek használati adatainak rögzítéséhez szükséges könyvtári ügyviteli nyomtatványokat (munkanapló, beiratkozási napló, folyóirat nyilvántartó kardex lap).
- Szükség szerint gondoskodunk a kihelyezett dokumentumok újraköttetéséről.
- A megyei könyvtár a 2017-ben nyújtott szolgáltatásokról május 31-ig szakmai beszámolót készít a kistelepülési önkormányzatok számára, amely röviden tartalmazza a 2018. évi terveket is.
- Segítjük a településeket a szolgáltatóhelyek fejlesztését célzó pályázatok elkészítésében, kérésre szakvéleményt készítünk.

3. Szolgáltató könyvtár

A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtár a megye legnagyobb könyvtára. Az intézmény jogelődjét, a zalaegerszegi körzeti könyvtárat 1950-ben hozták létre, és 1952-től működik megyei könyvtárként. Az 1967-ben emelt épülete a város központjában, a Deák tér nyugati oldalán áll. 1992-95 között az épületet felújították és átalakították, hogy harmonikusan illeszkedjen a történelmi környezetbe. A rekonstrukciónak köszönhetően minden szolgáltatás egy helyen, az épület falai között vehető igénybe. 2013-tól az intézményt összevonták a József Attila Városi Könyvárral, amely a landorhegyi városrészben található. 2015 végén új intézményegységgel bővült az intézményünk: az Apáczai Csere János Tagkönyvtárral. Ezen kívül könyvtárunk 5 fiókkönyvtárat is működtet a város peremkerületeiben. Mindemellett megállapodás alapján kistelepülési szolgáltatásokat nyújt a megye 245 települése számára. Az intézmény a két tagkönyvtárral együtt 2900 m^2-en, 335 ezer dokumentummal áll a használók rendelkezésére. A könyvtárnak 10874 regisztrált használója volt 2016-ban, a távhasználatok száma közel 400 ezer volt. Az intézményben 54 munkatárs dolgozik, köztük 47 szakalkalmazott.
Raktározási lehetőség csak az épületekhez kapcsolódóan van. Az épületek közül különösen a korábbi megyei könyvtári szorul fejlesztésre. A kommunikációs kapcsolat ki van építve mindkét helyen, a DFMVK –ban található az KIFÜ zalaegerszegi HBONE központja, az ACSJTK esetében az internet-telefon kapcsolat fejlesztésre szorul. A kistelepülési munkavégzéshez két személygépkocsi áll rendelkezésre, az egyik 2014-es, a másik 2015-ös évjáratú. 2019-ben tervezzük újabb gépkocsi beszerzését.
A szolgáltató megyei és városi könyvtár a KSZR feladatokat 4 városi könyvtárral együttműködve látja el. Közvetlenül 83 település ellátását végzi, amelyek közt egy városi könyvtár is van.
A Deák Ferenc Megyei és Városi Könyvtárban rendelkezésre állnak a kistelepülési ellátáshoz szükséges alábbi feltételek:

- épület
- informatikai technika, technológia
- szállító kapacitás
- gyűjtemény
- gyűjtemény feldolgozottság
- létszám

A megyei és KSZR feladatokat Sebestyénné Horváth Margit általános igazgatóhelyettes felügyeli, a napi, közvetlen ellátó tevékenységet a megyei könyvtárellátási csoport végzi Dóráné Mészáros Anikó csoportvezető irányításával (a csoport tagjai 5 könyvtáros, 1 gépkocsivezető, 1 adatrögzítő); a gyűjteményszervezési munkát Nitsch Erzsébet igazgatóhelyettes irányítja csoportja tevékenységén keresztül. A KSZR szolgáltatásokat az intézmény egésze biztosítja: a települési

ellátási tevékenységben – a feladatok nagy száma miatt - külön megbízással a felnőtt- és gyermek olvasószolgálat és a gyűjteményszervezési csoport munkatársai is részt vesznek, a kötészeti, javítási, restaurálási munkákat a kötészeti műhely végzi. A gazdálkodási feladatokat a KKGSZ végzi, a könyvtárban csak titkárság működik.
A könyvtár IKT eszközökkel el van látva: a DFMVK épületében van a számítóközpont, a szervergépek. A JAVTK épületében is van egy kisebb központ.
Az általános informatikai háttér jó állapotú: a munkaállomások száma meghaladja a 100-at, melynek 80%-a megfelelő technikai paraméterű, de 5 évnél idősebb. A szerverek vegyes képet mutatnak: 20 év körüli géptől kezdve a néhány évesig minden megtalálható köztük, működésük kielégítő. Az internet kapcsolat stabil, 1Gbps++ sebességű, backup vonalat is tartalmaz. Rendelkezünk mobil gépparkkal, amely laptopokat, projektor, vetítővásznat, hangosító berendezést tartalmaz.
2018-ban Az EFOP-4.1.8 pályázatnak köszönhetően könyvtárunk épületében infrastruktúrafejlesztés valósul meg, új szolgáltatási terek kialakításával, IKT eszköz- és bútorzat fejlesztéssel. A jövőben az akadálymentesítést és fűtéskorszerűsítést és a nyílászárók cseréjét is szükséges megoldani.
A személyi állomány elégséges, de semmiképpen sem csökkenthető – a szolgáltató kapacitást belső átszervezéssel, rugalmas munkaszervezéssel növeljük. Az új szolgáltatásokra képzések szervezésével készítjük fel munkatársainkat.

4. Minőségfejlesztés, minőségirányítás, a szolgáltatás dokumentálása

A jogszabálynak megfelelően megyei feladatot ellátó könyvtárként támogatjuk a megye könyvtárai magas szakmai színvonalú munkáját, hogy megfelelő kínálatú és minőségű könyvtári szolgáltatások álljanak a lakosság rendelkezésére.

Könyvtárunk szeretne jó példát mutatni a megye könyvtárai számára. 2017-ben elkezdtük a minőségirányítási rendszer bevezetését, hogy 2 év múlva elnyerjük a Minősített Könyvtár címet. (A megyei könyvtárellátási csoportból 2 fő vesz részt a MIT munkájában.) Ennek megvalósítása érdekében 2018-ben folyamatszabályozást végzünk és a kistelepülési olvasóink körében használói elégedettségmérést végzünk.

Fontosnak tartjuk a szakemberek képzését, továbbképzését. 2018-ban folytatódik a rendszeres tréning a MIT tagok számára Vidra Szabó Ferenc irányításával.

A KSZR ajánlás tartalmazza azokat a minőségi elvárásokat, hogyan biztosíthatók a korszerű könyvtári szolgáltatások: milyen legyen az épület, a berendezés, a nyitva tartás, a gyűjtemény, milyen személyi és tárgyi feltételei vannak a szolgáltatásnak?

A KSZR szolgáltatás elindításakor 2013-ban helyzetértékelést végeztünk, felmértük a helyi adottságokat kistelepülésenként az állomány, az elhelyezés, a feldolgozottság, az infrastruktúra szempontjából. Elkészült az 5 éves fejlesztési terv is. Készítettünk SWOT analízist, megállapítottuk az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket. Meghatároztuk a jövőképet, küldetésünket és a fő célokat, a minőségpolitikát. 2016-ban helyzetképet készítettünk a 2013-2016 közötti feladatellátásról. 2018-ban bejfejeződik az 5 éves ciklus, így eredményeinkről elemző tanulmány készítését tervezzük.

A KSZR szolgáltatás tehát egy egységes rendszerben, tervszerűen történik. Tevékenységeinket dokumentáljuk, amelynek formái többek között a honlapunkon elhelyezett hírek, eseménynaptár, fotógaléria. A dokumentumok kiszállítását, az eszközbeszerzéseket, a könyvtári programokat, a felhasznált költségeket táblázatokban tartjuk nyilván.

Az iratanyagot (megállapodásokat, az igényfelméréseket, a beszámolókat, munkaterveket, levelezéseket, feljegyzéseket stb.) elkülönítetten kezeljük.

Korrekt viszonyt ápolunk partnereinkkel, így a kistelepülések önkormányzataival, a szolgáltatóhelyek könyvtárosaival, a településeken működő iskolákkal, óvodákkal, civil szervezetekkel, a szolgáltatásba bekapcsolódó városi könyvtárakkal, beszállítóinkkal és a programok előadóival, szereplőivel.

5. A kommunikáció dokumentálása

Kommunikációs cél a KSZR szolgáltatás bemutatása, népszerűsítése, széles körű tájékoztatás.

Célcsoportok:
- Helyi lakosság
- Önkormányzatok
- Kulturális intézmények
- Oktatási intézmények
- Civil szervezetek

A szolgáltatás népszerűsítés eszközei:
- Egységes arculati elemek használata
- Tájékoztató feliratok, plakátok, szórólapok, egyéb kiadványok
- Média megjelenés (rádió, TV, nyomtatott sajtó)
- Honlap tartalom fejlesztése

A kistelepüléseken megrendezésre kerülő programok népszerűsítése egyrészt honlapunk Eseménynaptárában történik, másrészt a településen plakátokat helyezünk el. A jelentősebb programok esetén a sajtót is értesítjük.

A megyei napilap (Zalai Hírlap) mellett a térségi havilapokban jelentetünk meg cikkeket, illetve fizetett hirdetéseket.
2018-ban folytatódik az épületek homlokzatára kihelyezett - az ajánlásnak megfelelő - tájékoztató tábla elkészíttetése.
A KSZR Hírlevélben és a Zalai könyvtári levelezőben beszámolunk a kistelepülési szolgáltatóhelyek eszközfejlesztéséről, a kulturális és közösségi programokról.

